

‘เหตุใดไม่มีม้ารา (ร้าย) จากสัตว์ ?

เดินรถต่อไปอีก 4 วัน ก็ถึงจังหวัดเชียงใหม่ ที่นี่เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในภาคเหนือ ที่นี่มีสถาปัตยกรรมแบบไทยโบราณ ผสมผสานกับลักษณะภูมิศาสตร์ทางตอนเหนือ เช่น หอคอย วัดวาอาราม ฯลฯ ที่นี่เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และศิลปะที่สำคัญมาก ไม่ควรพลาด

- អង់គ្លេស នាមតុលមាន
 បណ្តុះ យវនអេឡិត
 ប្រជាពលនឹក ខែងកញ្ចប់គីតិ

นายสุกฤษณ์ พานิชวิทัย
ผู้อำนวยการประจำหน่วยสหศึกษา

“เหตุที่ถูกใจในรุ่นราบเมือง ๓ จังหวัดภาคใต้ แห่ง
ค่าว่าไม่ใช่อยู่ที่ชาวบ้าน ซึ่งเป็นไทยมุสลิมพูดภาษาไทย
ก็ ความจริงเกิดจากไม่มีช่องว่างระหว่างข้าราชการกับ
ชาวบ้าน ผู้สอนรับรู้ฟังเมืองสุดท้ายก่อน โดยเด็ดขาด
ระยะมันครั้ง ท่านวางรุ่ปวงรอบไว้ศักดิ์ ก็สำคัญ
อ ท่านครุและชาวบ้านได้ทั้งสิ่ง ก็อย่างท่านก็ไปทั่ว
ลุ่มน้ำของที่ เนกไปดึง เวลาจะทำหนินลุกอ่องก็ใช้วิธีแบบนี้
ในท่านจะเชิญข้าราชการที่ถูกกราหนันมา มารับประ
ทานอาหารที่สวน เมื่อทันว่าผู้หมวดนายหนึ่งเพียงม่ายมา
จะทำการท้อแท้ก่อนหัว ชอบกินแล็กกินน้ำยีเป็นที่กล่าว
ว่าผู้คนพอดี เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้ว และก่อน
หมวดจะลากอกับ ท่านก็พูดเบื้องที่เด่นที่จริงว่า เอกอัครา
นานาพากันว่า ผู้หมวดเจาเงินห้ามจากหูโคนคือชั้น
ใจริงฟุมขอให้เลิกนา ถ้าไม่เงินหันหลังก้มที่บ้านเฒน
น ใหม่กรับแทนที่ทำหนะว่าโภคกร ท่านพูดหรือเท่าน

แบบที่นิยม มากที่สุด คือ การพัฒนาความต้องการสำหรับผู้ใช้

“ผู้คิดว่าสำคัญที่สุดคือ ชาระสการจะท้องเริง
ความพอใจ อึมใจ รื่นใจ ให้แก่ประชาชน เวลาเดียวกันนั้นชาระการต้องมีความจริงใจ ไม่ลังไมบ และอย่าเล่นสะเคร็บบทประชานเป็นอันขาด อีกประการหนึ่ง ผู้คิดว่าเราไม่จำเป็นทำให้ห้องเข้าหายหิว แต่ห้อยย่างไรเข้าช่วยทั้งเมืองได้ต่างหาก สิ่งสำคัญคือ ให้ความอนุนใจให้เข้าพอเพียง ผู้นี้เห็นด้วยเลยทั้งหลักผู้ใหญ่ หรือคุณนายกานปากแคงฯ ไปแขกของชาวบ้าน ก็ให้ผลประโยชน์แรกและครับ ขึ้นก่อไปแล้ว เมื่อ ผู้คิดว่าถ้าจะแจกของก็ควรจะแจกกันเนี้ยบ ๆ อย่าให้ผู้รับแลกรู้ว่าหรือมีปมค้ายก่อนว่าจะช่วยเด็กยากจน ก็อาศัยครูประชานมาลงเบื้องผู้ตรวจสอบ และให้ครูเข้ามาปะແກเบง หันครูบูนออกเด็กว่าของนั้น “เด็กมาจากไหน” อย่างน้อยที่สุดเกิดและพ่อแม่ของเขากำลังทันใจยิ่งกว่า “ปะญันแต่รอรับ”

นายกภัย พานิชชัย
ผู้อำนวยการจังหวัดตาก

“เมื่อพอดมาก็ทรงนี้ ผมว่าจะแกนแกนแรกควรให้ชราบ้านนี้รักษาพิจิ ใจมั่นคงเสียก่อน คือให้เข้าไปหาความรู้หรือเข้าไปใช้ประสบการณ์ที่ล้มเหลว เช่นที่ดินครัวนั้นปลูกกันไม่ไว้ให้ผล ลงหางพันธุ์ อีกมาตองจนกว่าได้ผลในที่สุด งานที่ผมภูบตือกอย่างนั้น คือถ่วงวันหมดไว้ด้วยน้ำทารากานทางหน้าที่ ชึ้งเรียกว่า Door to Door ขอกลาภีกันให้ไว้ด้วย Knee to Knee คือผมมักอกไปในน้ำที่มีสัญคต โดยเข้าซ้ายของผุมชนเข้าขวาของเพวกผู้น้ำมีสิ่งเป็นกันว่า กำนัน หรือ ให้เชื่อม้ำ แล้วผมกล้าเชยันหมาย และแรมห้ายด้วยกาแฟ พุดชาสัพยอกแบบสั่งสอนชราบ้านไปในทัว เห็นกามชราบ้านคนหนึ่งว่า

“อย่างเที่ยงๆ วนนเนองโภนาเสรจุลวหรือยังจะ?”

๔๖๙

“สักไส่ปุยหัวอเป็น?”

๑๕๗

“**มั่นใจค้าส่งอีกแล้ว เก่งกองไฟปอยซ์**

四百四十七

“การนับร่องน้ำคักที่นาอย่างไรดีๆ”

“นี่แหลกครับที่ผมพูดแบบกันเอง ชาวบ้านเข้าใจ
เช่นพึ่ง แทนที่เราจะไปปักปูร์ ซึ่งมานั่งคุยกันที่ 1 ที่ 2
ไม่ถูกกว่าหรือ ขังมีเรื่องพิงกล้าวอีกรับ เรื่องว่าผู้ชายหา
วิธีการอย่างไรให้ชาวบ้านเดินทางไปร่วม อย่างให้เขานั่ง
กลางเงงไปไหนมาไหน ก็จะสะดวกสบาย ผมก็ใช้วิธีพูดออก
หยอดเย้ายอให้เข้มแข็ง คือเวลาชาวบ้านคนไหนนั่งไปร่วมมา
หากผมทักถูกๆ หนักๆ แกแล้วเข้าไม่เดิกริบสั่นเบิกกัน แล้ว
ผมพูดเลียงลับว่า “แม้เจ้าไวยักษันคำเชียร์” เท่านี้แหลก
ครับ เจ้าหนอนนั่นเว้าที่เดียว แต่ไปบ่นกันเพื่อนว่าถ้ามา
ถ้าเกอยหรือหากลางอย่างนั่งไปร่วมเชียร์งาน คงจะเตี่ยวันนี้
ชาวบ้านนั่งกลางเงงกันเกลื่อน ว่าที่จริงแล้ววิธีพิงกล้าวชัว
ร์กันเข้าไป “ให้โกรธผมเลย”

“ผู้คนเคยเป็นปลดจังหวัดนราธิวาส 2 ปี ก็อยู่ในช่วง 2513-2514 ขณะนั้นเหตุการณ์รุนแรงขึ้นตามลำดับ แต่อาศัยผู้พยาบาลเข้าถึงประชาชน บึ้นทันว่าผู้คนกินหมาก ไม่สรวยเสื่อจนกระหงให้ยินชาวบ้านพูดว่า “เปาะ โยค้มันดี แหลงแขกกรี๊ดง” ชาวบ้านคนใดออกจะเดินไป หรือมีบุญหาอ่อนได้ก็มาหาเปาะโยคเสมอ นี้แหละครัวบ้าทำให้บ้านผะเพิ่ฟ้าบัวซิไกย์พะลิบ แผลผะกิริชและไฟที่เขามอบให้ก็เป็นบ้าน การกระทำเข่นนั้นก็มีภัยตามมาก็ ผู้รายงานว่าข้าราชการซึ่งผ่านมาให้ท้าผู้ก่อการร้ายถูกบังคับหัวราชการซึ่งริบฯ เขาไม่กล้าท้าแบบนั้นหรือ”

“ผู้หนุนเห็นการณ์ ๓ จังหวัดภาคใต้ขอเชิญผู้พิทักษ์ไว้ไม่เข้าเป็นใช้กำลังทั่วทุกแห่ง ถ้าให้ผมแก้ไขผมคิดว่า
ควรถอนกำลังสำคัญประจำปีรำของไป แล้วมอบอำนาจให้
ผู้บุคคลของย่าเต็มที่ ผู้คนคิดว่าให้ผลมากกว่า โอกาส
จะช่วยเหลือทั้งนั้นกว่าจะใช้ไปครองชาวบ้าน ให้สงบสุขกว่า
หนึ่นัน ควรอีกด้วยการที่อย่างนี้ด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดที่
หรือข้าราชการท้องรั้วขึ้นใหญ่เป็นนาย อย่าเดือดว่าตนเป็นนาย
ประชาชน พอสอนดึงผู้ว่าราชการจังหวัดหรือข้าราชการ
การท้องที่แหลกน่องและประชาชนให้ทั่วถึง อย่าเดียงสูด
ผึ้งที่เลว แต่จะยกไปกล่าวว่าจะเรียกเหลี่ยมรัฐบาล เวลาที่
คนมัวหมองในหน้าที่ราชการเขามักจะส่งมาที่ศูนย์ พอยที่
นือตัดซักฟอกแล้วก็ตบดองกไปใหม่ เวลาสกปรกก็กลับ
มาอีกมันก็กระโจนยุคบัน ข้ออย่างหนึ่งที่วัยกับข้าราชการ
ที่ผมแก้ให้เข้าใจ คือ มองให้เด็กกิจการสมใจสร้างข้าราชการ
จังหวัดสุดท้าย คือเหตุผลว่าถ้าไม่สร้างข้าราชการแท้จริงคือ
บ่อนอนาคตมุขก่อศรัณย์เป็นภัยนาการเดือน ความจริง
ข้าราชการควรจะอยู่เวลาไปฟื้นฟูชนบทด้วย แต่จะบุก
คืนปลูกผักไม่เก็บไว้หรือ

“เวลานี้เรามีสิ่งที่ต้องการเพาะปลูก แม้แต่นกเรือน ก็ปลูกผักไปป้ายที่ติดๆ กันพุดได้เก็บปากว่าหนึ่งน้ำข้าว ของที่สกุลคุณกว่าหลาอย่างจังหวัดในภาคใต้ ไกด์เฉพาะข้าวสาร ราคาก่าเท่ากับบั้งหัวกับสงขลา ทั้งนี้เนื่องจากกรรมการขายข้าวสารไม่ยอมเบี้ยแพง พอก้าวที่รับโกรกท้ามีร่องรอยรับข้าวสาร เรายังไม่ท้องจ่ายค่าพาหนะ ทดลองจนเจ้าหน้าที่ออกครัวที่ไม่เบิกเงินจำนวนนี้ยังเสีย เรายกท่านให้ข้าวสารทุกกว่าจังหวัดชายแดนอันดามุน โครงการต่อไปปั้นคิดว่าจะเป็นการเดินทางให้มาก และมีโครงงานฝ่าวัตภัยตลอดจนถึงโรงผลิตอาหารสัตว์ พร้อมกับการจับปลาในทะเลและน้ำที่น่า

เป็นห่วง เพราะเราขับปลาเล็ก ๆ เป็นจำนวนมากเพื่อขาย
เป็นปลาปัน ความจริงผู้คนคิดว่าเราไม่จำเป็นต้องปลาตัว
ใหญ่ ทั้งที่ป้ายบอกจังหวัด ถ้าจะส่งไปขายควรชาร์ดแลบ
ตรงหัวและหางออกทิ้งไว้ นอกนั้นให้ห้องเย็นส่งออก
ไป ส่วนที่เหลือเอาเข้าโรงงานปลาปันของเรามาใช้หรือครับ
ท่านอย่างเดียว ก็ เรายังไม่จำเป็นส่งไม้ซุ่งออกไปขายทั้งที่นั้น
ควรเบรรูปเตี้ยก่อน อาย่างน้อยสิ่งที่เหลือคงน้อยไม่ แต่ขอ
เติมอย มาก้าวผลอย่างอื่น “ได้มากมาย”

ก่อนจะผนเมืองฝากรถึงเรื่องการศึกษาสักนิด ไทย
เฉพาะการศึกษาในโรงเรียนป้อมเนาะ หรือโรงเรียนราษฎร์
สอนภาษาอิสตันมีผลคิดว่าล้าชั้งให้ผลแท้จริง ทางการ
ครัวเปิดดึงขันนอนบุรีญญา ทำนองเดียวกับการศึกษาทาง
พุทธศาสนา ที่มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เสร็จแล้วให้
เข้าศึกษาท่อถึงขันบุรีญญา ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ไม่ใช่เป็นท้องไปเรียนดังอยู่ที่ทางอาหารนหรือกวน

10

นายอันดุล บินสะอาค
ดาไดซุติธรรม
ประธานกรรมการอิสลามจังหวัดสตูล

“ถูกแล้วครับจังหวัดสุคลส่งเบี้ยนกว่า 3 จังหวัด
ภาคใต้ ผู้มีคิวว่าเนื่องจากสาเหตุหลายประการ เป็นทัน
เวลาชั่วราษฎร์การหน่วยคนไม่ดูดีมีนักก่อ ไม่ว่าจะเป็นปลด
จังหวัด นายอําเภอ ปลัดอําเภอ ทำให้ชั่วราษฎร์การเหล่านั้น
รู้จักแก้บัญชาได้ถูกต้อง ความจริงผู้มีคิวว่าหัวหน้าหน่วย
ราชการนั้น เป็นไทยพหุหรือไทยมุสลิมก็ได้ ขอเพียง

ให้เข้าใจขั้นบธรรมเนียมประเพณี เข้ากับชาวบ้านให้ดี เหมือนกับผู้ว่าราชการจังหวัดศูนย์คนบ้านนี้ชุมชนเหล่าครัวเรือนที่ช่วยกันอย่างมาก เพราะทำไม่ทำแบบบางคนก็เลียนแบบอิสلام ก็อ สมมหนากำนรือหมากขาวแล้วเข้าร้าน ซึ่งกินเหตุกินหมู ก็กระดกครัวจะนับถือมันก็วุ่นวายเป็นธรรมชาติ"

"บุญหาอีกอย่างหนึ่งคือ ความไม่รู้หลักศาสนา ช่างแท้จริง ประกอบกับกรรมการอิสลาม 3 จังหวัดภาคใต้ไม่กล้าพูดไม่กล้าหักหัวของผู้อื่น ถ้าซึ่งกันให้ถ่องแท้ก็ควรทุกฝ่ายที่เข้าใจกันได้ อีกประการหนึ่งผมไม่เห็นด้วยครับ จะให้ธรรมชาติจากกรุงเทพฯ มาสอนศาสนาให้พื้น้องอิสลามทางใต้ ผมคิดว่าก่อนหนีเรียกันมาก สมควรจะให้คนทางใต้และครับขึ้นไปสอนศาสนาอิสลามที่กรุงเทพฯ พุดถึงการสอนสนับสนุนเรื่องการทำหัวใจ ของชาวภาคใต้ก็ไม่เกิดที่ เช่นผมเคยทราบผู้เด่นเช่น หัวรังโรงงานสันปะรอกะบ่อองที่ภาคใต้ แต่กันภาคกลาง ค้านว่าทำไม่ได้ เหตุการณ์ให้น้ำจืดไม่พอเพียง ตับปะรอก ผุดเล็ก นั่นแหล่งครับการไม่มองข้อเท็จจริง"

"เรื่องใจผู้ร้ายในสกุลจ้านวนน้อยมาก ตัวใหญ่กระชันกระดิ่นสายมาจากต่างจังหวัด มาบนชื่อนเขตชายแดนสกุล โดยเฉพาะถูกทุ่งหว้า ทิศกับอำเภอปะเหดียน จังหวัดตรัง และนิคมกรุนกาหลง ทิศกับอำเภอหัวทุกมีจังหวัดสงขลา"

"สำหรับการสอนศาสนาอิสลาม ผมคิดว่าควรนำศาสนาอิสลาม บรรจุลงในหลักสูตรชั้นประถม และน้อยในโรงเรียนทั่วๆ ไปด้วย จะไปห่วงพึงให้ครุภัณฑ์ ยกครัวเรือน เพราะเขามาได้เรียนมาอย่างจริงจัง บางคนปากว่าไปเมกกะมาแล้ว แต่อย่าไปเชื่อว่าเขาระเรียนจบศาสนา

ชั้นสูง เพราะนวีประกอบอาชีพขายผ้าขายของ แล้วก็ตับน้ำวางแผนกำราบให้ชาวบ้านนับถือ ก็จะไร้ประโยชน์"

"อีกอย่างหนึ่งคือศูนย์คนบ้านนี้ในบุญมีงานทำ ไม่ปล่อย เจตางานให้ไว้ประจำ ถ้าคุณไปดูชาวบ้าน 3 จังหวัดภาคใต้ จะเห็นว่าอย่างงานอยู่มาก เช่นกันนั่งจับกลุ่มตามร้านกาแฟ หรือร้านสะดวกพาน ถ้าคุณสังเกตความบ้านเรือน จะเห็นเตาสูงๆ เป็นแอ๊บ อย่าไปนึกว่าเตาโทรทัศน์นะครับ ความจริงเป็นเตาหินอ่อนกรองน้ำ เช่นเดียวกะเสียเวลา กับการนั่งคิดน้ำให้เก็บพื้นที่ห้องหลายชั้น แทนที่จะทำมหาบินอย่างจริงจัง"

นายบุญ แหهزช หัวหน้าส่วนการศึกษาจังหวัดสตูล

"การศึกษาจังหวัดสตูล ยอมรับความเห็นว่าให้ผลก้าวหน้าตามสมควร เวลาหนี้เรามีโรงเรียนสังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 141 โรงเรียน และครุ 342 คน พุดถึงความเด่นในการศึกษาที่นี่หรือครับ ผมคิดว่า พอก็จะออกได้คือ การสอนที่เกิดใช้เรียน pragely ให้ผล 100 เปอร์เซนต์ เด็กจบ ป. 4 เรียนต่อ ป. 5 ประมาณ 51 เปอร์เซนต์ และท่านรู้ว่าเด็กยังหนึ่งคือ นักเรียนชั้นประถมจังหวัดสตูล สามารถสอบได้คะแนนสูงกว่า 3 จังหวัดภาคใต้ และได้รับรางวัลพระราชทานคือ ฯ กันมาหลายปีแล้ว คุณเมื่อนับนักเรียนโรงเรียนบ้านบ้านช่วง คำบอกด้วย ให้รับรางวัลพระราชทาน"

"ผลลัพธ์ทางการศึกษาอีกอย่างหนึ่งคือครุประชำนาด

นายน้อม เพชรชัย

ไม่ใช่ภัยที่ ไม่ต้องหาภาคใต้ไปผู้ร้ายเหมือน ๓ จังหวัด คือได้ เรื่องการก่อมาต่อของกรุ๊ปมีการไปเรียนภาคบ่าย มหาวิทยาลัยกรีกในกรุงโรมฯ จังหวัดสงขลา ก็ซวยให้ ภัยก้าวหน้าทางวุฒิได้เกิดขึ้น”

◎

ให้ครุฑ์ขัมมอราร เส้นสมมารถ
สามารถสักภาจังหวัดสุด
กรุ๊ป ร.ร. อาระบะนั๊ อดดันนิบะนั๊
อ. เมือง จ. สตูล

“ถ้าเรามองเห็นๆ จะเห็นว่าสูตรคงบ ยังคงสูงบ ใจระคนบางคนแหะครับ ถ้าคนบางคนล้มลงก็ไม่มีแน่ เนื่องกันว่าจะสงบให้ตลอดหรือเปล่าอย่างไรก็ตาม ผู้ รอมันว่าระหว่างราวนาน กับข้าราชการที่นั่นก่อมา มีความ ภัยกันถึง ๘๐ เปอร์เซนต์ ข้าราชการผู้ใหญ่หลายคน

ล้วนเป็นคนสุด สามารถทำงานหัวใจความทั้งใจ”

“พุกถึงป่อน้ำหือกับ ถึงแม้จะปรับปรุงเป็น โรงเรียนราษฎร์สอนภาษาอิสลามแล้วก็ยังน้ำญหา เพราะ เวลาโน้เรามีกฎว่า โรงเรียนให้มีนักเรียนจำนวนไม่ถึง ๕๐ คน ทางการจะไม่ช่วยเหลือเรื่องการเงิน และมีข่าวว่าจะ ถูกยุบ ทำให้โรงเรียนเล็กๆ กังวลกว่าคงไม่พอใจ ผู้หวัง ว่าทางการควรเรียกให้ครุประชุม ชี้แจงเรื่องการจะห้าม เบี้ยนและเงินอุดหนุนให้เข้าใจกัน อีกอย่างหนึ่งผู้เห็น ว่า ทางการน่าจะสร้างโรงเรียนราษฎร์สอนภาษาอิสลาม ขนาดใหญ่ในจังหวัดเพียงโรงเดียว แล้วให้ครุห้ามคณา นาสอน ให้ราย ๖๐ บี๊ปสุดเกียร์ด แล้วแล้วเอกสาร ให้มากรุ้านเข้าสอนท่อไป น่าจะให้ผลกว่าเดิมแน่ บังชุ บันผู้เห็นทางไปอบรมนักเรียนโรงเรียนประจำชาติ และ หน่วยงานหลายแห่งแม้กระทั่งนักไทยในคุก ชี้แจงให้กับ เรียนและชาวบ้านเข้าใจหลักศาสนา การเผยแพร่องรม แบบบรรยายจาริกันนั่นหมายเดินทางคู่กับมหาศาลาอิสลาม ชั่งเชา “ป้อมศาสนากุฎุ พุทธ เรากายามให้ศาสนาก็สองเข้ากัน ให้ได้เด่น ก้าวเดินหัน ๒ ฝ่าย จะเข้าใจกันถ่องแท้ ดียิ่ง ผู้คิดว่า ๓ จังหวัดภาคใต้ ความมีการปฏิบัติเช่น ผู้บัง อาจจะลอกหนอนความวุ่นวาย ให้แน่นอน”

“ขึ้นก็เห็นเที่ยวกับคุณมะกรุนการอิสลามประจำ จังหวัด ผู้มีความเห็นว่าคณะกรรมการมีความสำคัญที่ จะช่วยแก้ไข ให้มาก เท่าที่ผ่านมาคุณมะกรุนการดำเนิน ดำเนินไปจากก้าวเดา บางคนเป็นมาตั้งแต่สมัยออมพล ป. พิบูลสงคราม ขณะนั้นก็ยังเป็นอยู่ ถ้าความรู้ดีก็ไป ถ้าไม่เอาให้แน่เต็อกก็ไม่ครับด้วย ผู้คิดว่าเราควรปรับ ปรุงให้กับคณะกรรมการดำเนินงาน สำนักงาน ๔-๕ ปี จะได้ ช่วยกัน ผู้ดีเปลี่ยนกันทำงานให้เดิมที่ ด้านการปกครอง

ก็เหมือนกันครับ บางคำบลกั่นนั้น หรือผู้ใหญ่บ้าน คำว่า คำแหง ก็ตั้งแต่นั่นจนแก่ เพราะบารมีและอิทธิพลทางความเจริญไม่ได้เลย"

"ประการสุดท้าย ผมเห็นว่าชาวสหศรัฐตัวมากไม่เชื่อกันง่าย จะกิจอะไร จะทำอะไร มักไกร่ควรเสียก่อน จึงทดสอบดูว่า กันได้ยาก ข้อนี้กรรมดูจะจึงไม่วุ่นวายครับ"

◎

นายสังค์ ส่งบ้านโภค
ศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา อ. สตูล

"ที่ว่าสหศรัฐมีปัญหาใจผู้ร้ายน้อย ประการแรกผมเห็นว่าเกี่ยวกับเรารู้จักแยกการสอนออกจากงานธรรมเนียม ประเพณี ผມเองก็เป็นไทยมุสลิม มีความเชื่อมั่นว่าถ้าเราแยกห้องเรียนดังนี้ออกจากกันไม่ได้ยอมให้เกิดความไม่วุ่นวาย เช่นบอกว่าไทยมุสลิมให้ครูจะบ่ไป ความจริงแล้วถ้าเราปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณีจะไม่ขัดกับศาสนาเลย อีกประการหนึ่ง ระหว่างการสอนและเรื่องชาติ ก็อย่าเอามาเกี่ยวข้องกัน มิฉะนั้นจะทำให้ยุ่งเหงิง หากเราเข้าใจว่าทุกคนต่างมีเชื้อชาติเป็นไทย อยู่บ้านผืนแผ่นดินไทย มีสิทธิจะนับถืออะไรก็ได้ ผืนนี้ถือว่าทุกคนเป็นเพื่อนร่วมชาติกัน แล้วจะไปคิดแยกเชื้อชาติให้เสียเวลาทำไม่กัน กันก็คิดร้ายอย่างนี้ ผมก็คิดว่าเมื่อกันหัวโบราณเพียงคนสองคนเท่านั้น"

"อีกอย่างหนึ่งที่สหศรัฐก้าวหน้า ก็คือ การสอนนักเรามีถนนไปถึงหัวทั่วกรุง อีกสายหนึ่งไปส่องชลฯ และ

พัทลุง ทางค้านทะ tek ก่ออุกมาสุมกรอบในเดียว ช่วยให้การคิดก่อทดลองของนักเรียนต่ำสินค้าสังคมกว่าเดิมมาก"

"ประการสุดท้ายผมเห็นว่า ข้าราชการการกับชาวบ้านเข้าใจกันดี ข้าราชการที่เบ่ง ๆ มีน้อยมาก อีกประการหนึ่งชาวบ้านใช้ภาษาไทยเป็นส่วนมาก เป็นการช่วยให้ชาวบ้านกับข้าราชการมีความสัมพันธ์กันสนิท"

◎

นายอวอร์ เอกทัต
ผู้ช่วยครุใหญ่ ร.ร. ตลาดพิมาน
อ. เมือง อ. สตูล

"โรงเรียนเทศบาลพิมาน ผังกั้นธรรมสามัญศึกษา ตอนทึ้งแท่น ป. 1 – ป. 7 จำนวนนักเรียน 935 คน ไม่ช่วยงานที่แผนกศึกษาธิการอีก 5 คน และที่ศึกษาท่ออีก 1 คน บัญหาสำคัญดังนี้ คือ เรายากอัตติว่ากำลังของครู ตลอดจนเงินขาดງรุ่นที่สั่งหักในบางวิชา เช่นครุภัณฑ์วิทย์ ครุพยาบาล ครุหัตถศึกษา พุทธศึกษาเรียนของนักเรียนที่นี่ได้ผลดีครับ เกย์ให้รวมวัดพระราษฎร์ทั้ง 2–3 ครัว นับว่าเป็นสิ่งที่โรงเรียนภูมิใจมาก"

"ที่ว่าทำไม่สหศรัฐไม่วุ่นวายหรือครับ ผมเห็นว่าความเข้าใจในเรื่องภาษาเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ และอีกประการหนึ่ง คือ สหศรัฐกับจังหวัดสงขลา ซึ่งจังหวัดก้าวหน้าในการศึกษา ไปมาหาสู่กันสะดวกทำให้ชาวบ้านเห็นกันอย่าง ย้อมسنับสนุน ให้ลูกหลานของตนได้เรียนหนังสือกันเพร่หลาย"

นายสมเกียรติ ไชยกุล
เจ้าของร้านประนวลดำสันสตุล

“ชั่งหัวคอกสุดติดต่อกับมาเลเซียทางด้านมหาสมุทร
อันเดียว ถึงแม้บัวบูรุษของคนที่นี่ส่วนมากเป็นไทย
มุสลิม พุกภาษาไทยไม่ได้ แต่เวลานี้สับพอความต้อง
หานานที่พูดภาษาสามัญไม่ได้เสียแล้ว เข้าใจภาษาไทยติด
ต่อกัน - ทำให้สะกวักศวยเป็นผลให้การศึกษาทั่วหน้า
นักเรียนได้เรียนชั้นสูง โรงเรียนก็มีกระจายไปทั่วหมู่บุก
บ้าน พุกจึงจัดโรงเรียนที่นี่หรือครับ ผู้คนเห็นว่าส่วนใหญ่
รักความสงบ มีสุภาพดี ยากแก่การที่โกรธหมายเหตุ ไม่ได้
ง่ายๆ ทุกคนไม่มีการแปรปั้นวรรณะ ต่างยังมีเย็นแรมไม่ใช่
ต่อกัน แม้กระทั้งจะต่างศาสนา แต่เราทำบุญร่วมกัน เรา
เห็นว่าหากศาสนามีให้กันทำความดีกัน”

“การคุณนา้มที่นี้ตีครับ เรานี่นั่นหนทางลึก
ท่อ กับจังหวัดไกล์เกียงได้สบาย แม้จะไปป่าไม้เสียยัง
สะดวก พุดถึงทรัพยากรธรรมชาติที่นี่ก็อุ่นสมบูรณ์ทั้ง
โนนเน้าและบันบก ทุกคนต่างมีงานทำ ไม่มีการซึ้งคึ้งเด่น
หรือปลดอยเวลาว่างให้หมกไปอย่างเดือนดอย อีกอย่างหนึ่ง
คือก้าวที่นี่ถูกกว่า ๓ จังหวัดมากให้ ท่าครองชี้พิจิ้งไม่บัน
รักษาบ้านจนเกินไป เศรษฐกิจจิ้งไม่คลอนแคลน”

“ข้าราชการกับประชาชนก็ไม่มีช่องว่าง ข้าราชการให้ความเป็นธรรมดีครับ พอกผู้จังหวัดฯ แล้วที่ไม่สังเกตอย่างหนึ่งว่า ข้าราชการนั้นผู้ใหญ่ส่วนมากเป็นไทย พุทธิ์ ทุกคนเขาใจใส่กันแน่ที่ไม่มาก เรื่องโกรธร้ายหรือครับ ถ้ามีบ้างก็มีพวกลักษณะโน่นน้อย ที่เป็นพวกราชวงศ์จริง ๆ ก็มีแล้ว 20 เปอร์เซนต์ ผู้วนที่เหลือเป็นชาวต่างด้าว” □

จำนวนเนื้อที่และประชากร (2516)

ช่องทางวัสดุ	% น้ำหนัก	ปริมาณขาย	คน/กม.
สหคต	2,669	125,501	47
บตตาม	2,013	387,842	192
มะลิ	4,716	218,546	46
นราธิวาส	4,228	371,930	87

ประชากรุ่นแมกามเพล

จำนวน	จำนวน			อัตราเฉลี่ยของ ประชากร โดยเดือนต่อปี
	รวม	ชาย	หญิง	
สหภาพ	125,501	65,003	60,498	6.51
บุคคล	387,842	192,729	195,114	1.59
ขอลา	218,548	113,843	104,703	2.92
นราธิวาส	371,930	188,815	183,115	2.06